

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 210/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. O. F., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 2/2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. O. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. apríla 2011 doručená sťažnosť Mgr. O. F. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 2/2009 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľ si v tomto konaní uplatnil ako poškodený nárok na náhradu škody proti obžalovanému (pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a 4 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov) a vzhľadom na to je podľa § 10 ods. 11 druhej vety Trestného poriadku v konaní pred súdom jeho stranou.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Dolupodpísaný Mgr. O. F. podáva týmto sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, lebo postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní pod sp. zn. 6 T 2/2009 týkajúceho sa trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. prišlo k prieťahom konania.

V 1998 sťažovateľ podal trestné oznámenie pre podvod na S. B..., ktorý je obvinený a obžalovaný z podvodu v trestnej veci sp. zn. 6 T 2/2009 vedenej na Okresnom súde Bratislava I. Sťažovateľ žiadal trestné orgány o náhradu škody.

Uvedený súd, ktorý je vo veci príslušný konať, odročil dňa 29. marca 2011 pojednávanie vo veci už šiesty krát bez toho, aby konal v medziach zabezpečenia náhrady škody bez prieťahov a s dôrazom na majetok obžalovaného a proti mareniu rozhodnutia o náhrade škody konaním vo veci, čím sa zdĺhavé konanie stalo neefektívnym zabezpečiť reálne náhradu škody napriek tomu, že dokazovanie skončilo...

Svoju sťažnosť na ústavný súd sťažovateľ podáva z dôvodu, že o ochrane ním označeného základného práva nerozhoduje iný súd, a z dôvodu, že o jeho sťažnosti na prieťahy konania zo dňa 7. februára 2011 Okresný súd Bratislava I v lehote 30 dní doteraz nerozhodol. Dokazovanie bolo skončené, ale súd už šesťkrát odročil pojednávanie zo subjektívnych dôvodov.

Na prieťahy konania sťažovateľ využil opravný prostriedok, ktorým je sťažnosť na prieťahy konania podľa § 62 a nasl. zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých iných zákonov v znení neskorších predpisov predsedovi súdu, ktorý na ňu vôbec nereagoval. Tým sťažovateľ splnil podmienku ustanovenú v § 53 ods. 1 zákona

Slovenskej národnej rady č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.“

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo upravené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach, a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 6 T 2/2009 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby vo veci predbežného opatrenia vo veci 6 T 2/2009 konal bez zbytočných prieťahov.“

Ďalej sťažovateľ žiada, aby mu bolo priznané finančné zadost'učinenie v sume 100 000 €, úhrada trov konania a aby mu bol ustanovený advokát na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

Uvedená sťažnosť bola doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 26. apríla 2011, v ktorom sťažovateľ okrem iného namieta aj porušenie svojho „práva na opravný prostriedok podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách, lebo postupom Okresného súdu Bratislava I č. k. 6 T 2/2009, týkajúceho sa veci podvodu podľa § 250 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a náhrady škody, došlo k prieťahom konania a zároveň nebol uznaný opravný prostriedok sťažnosti proti prieťahom konania“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 2/2009

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu ústavný súd poukazuje na špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorá spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti

inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Predmetom konania o sťažnosti pred ústavným súdom je, ako už bolo uvedené, v prvom rade rozhodovanie o námietkach sťažovateľa smerujúcich proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 2/2009, ktorým boli podľa neho spôsobené zbytočné prietahy, čím malo dôjsť aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 363/2010).

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní [podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“)] je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou. Ústavný súd preto sťažnosť, predmetom ktorej je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prijme na ďalšie konanie vo veci samej iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označený právny prostriedok podľa zákona č. 757/2004 Z. z. (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), no ani napriek jeho využitiu nedosiahol účinnú nápravu namietaného porušenia svojich práv.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany

pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2 vety za bodkočiarkou, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 120 ods. 7 citovaného zákona].

Ústavný súd z odpovede predsedníčky okresného súdu na sťažnosť sťažovateľa na priet'ahy v napadnutom konaní zistil, že toto konanie začalo 8. januára 2009, keď okresnému súdu *„napadla žaloba Krajskej prokuratúry Bratislava na obž. S. B. pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov“*.

Ústavný súd zo sťažnosti, z jej príloh, ako aj v súčinnosti s okresným súdom ďalej zistil, že sťažovateľ odvolávajúci sa na § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. podal osobne 18. februára 2011 Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sťažnosť na priet'ahy v konaní adresovanú *„Kancelárii predsedu Krajského súdu v Bratislave“* týkajúcu sa postupu okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 6 T 2/2009.

Predsedníčka krajského súdu prípisom zo 4. marca 2011 postúpila predmetnú sťažnosť na vybavenie predsedníčke okresného súdu (uvedený prípis spolu so sťažnosťou bol doručený okresnému súdu 8. marca 2011). *„Odpoveď na sťažnosť v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 6 T 2/2009“* z 21. marca 2011 podpísaná predsedníčkou okresného súdu bola sťažovateľovi na ním uvedenú adresu odoslaná 23. marca 2011. Predsedníčka okresného súdu vo svojej odpovedi okrem uvedenia chronológie procesných úkonov vykonaných v doterajšom priebehu napadnutého konania vyslovila názor, že sťažnosť *„je nedôvodná, napriek tomu však budem sledovať ďalšie konanie v tejto veci v 2-mesačných intervaloch“*.

Ústavný súd opakovane vyslovil (I. ÚS 46/2010 atď.), že podanie sťažnosti na priet'ahy podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. považuje za vyčerpanie účinného prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde len v tom prípade,

ak sťažovateľ poskytne príslušnému súdu dostatočný priestor na prijatie opatrení pre účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 5. apríla 2011 (na poštovú prepravu podaná 1. apríla 2011), teda po uplynutí len jedného týždňa od vybavenia sťažnosti predsedníčkou okresného súdu, ústavný súd posudzuje podanie sťažnosti sťažovateľom na prietahy podľa zákona č. 757/2004 Z. z. iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predsedníčka okresného súdu dostala primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom v napadnutom konaní (podobne IV. ÚS 74/05, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 101/06, I. ÚS 233/08). Na to, aby sťažnosť mohla priniesť efektívny účinok, ústavný súd považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09).

Na základe uvedeného ústavný súd v súvislosti s namietaným postupom okresného súdu, ktorým malo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, dospel k záveru, že sťažnosť bola ústavnému súdu podaná predčasne, a to v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku, ktorý zákon účinne poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd, bolo bezúspešné a neprinieslo ním sledovaný cieľ. Uvedený záver zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti pre jej neprípustnosť (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 2/2009

Ústavný súd konštatuje, že aj keď sťažovateľ nesprávne adresovanou sťažnosťou na prietahy v konaní sám oddialil možnosť jej skoršieho vybavenia, okresný súd už po 14 dňoch po jej postúpení krajským súdom, konkrétne 21. marca 2011, na ňu reagoval a zároveň sťažovateľa poučil, že ak ju nepovažuje za riadne vybavenú, môže požiadať

do 30 dní od doručenia odpovede, s ktorou nie je spokojný, predsedníčku krajského súdu o prešetrenie vybavenia sťažnosti.

Podľa § 63 zákona č. 757/2004 Z. z. sťažnosti vybavuje predseda príslušného súdu, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Sťažnosti na predsedu súdu vybavuje predseda súdu vyššieho stupňa.

Podľa § 67 ods. 1 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. ak je sťažovateľ toho názoru, že sťažnosť, ktorú podal na príslušnom orgáne súdu, nebola ním riadne vybavená, môže požiadať do 30 dní od doručenia odpovede, s ktorou nie je spokojný, predsedu krajského súdu o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom okresného súdu alebo podľa písm. b) tohto ustanovenia ministerstvo o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom krajského súdu...

Z citovaných ustanovení zákona č. 757/2004 Z. z. vyplýva, že pred podaním sťažnosti ústavnému súdu mal sťažovateľ k dispozícii účinný prostriedok nápravy v podobe podania žiadosti predsedníčke krajského súdu o prešetrenie vybavenia jeho sťažností, a to v lehote 30 dní od doručenia odpovede predsedníčky okresného súdu (III. ÚS 413/2010, III. ÚS 30/2011).

Vzhľadom na to ústavný súd nemohol akceptovať taktiež námietku sťažovateľa, že okresný súd na sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú jeho predsedníčke „*v lehote 30 dní doteraz nerozhodol*“, resp. „*na ňu vôbec nereagoval*“.

Navyše je v súvislosti s predmetnou námietkou sťažovateľa potrebné poukázať aj na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej postup pri vybavovaní sťažností, resp. prešetrovaní ich vybavenia podľa zákona č. 757/2004 Z. z., nemožno považovať *ratione materiae* za súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 241/07).

Keďže vzhľadom na uvedené sa s námietkou sťažovateľa o „*neuznaní opravného prostriedku*“ vzťahujúcou sa na prietahy v napadnutom konaní ústavný súd nemohol stotožniť, nebolo možné dospieť ani k záveru o existencii príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom v sťažnosti označeného porušovateľa a namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ústavy, resp. práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, a na základe toho posunúť vec v tomto štádiu do ústavnoprávnej roviny. Vzhľadom na to dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť je v tejto časti potrebné pri jej predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. K návrhu konať vo veci predbežného opatrenia v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 6 T 2/2009

Sťažovateľ v druhom bode petitu sťažnosti požaduje, aby okresný súd „*vo veci predbežného opatrenia vo veci 6 T 2/2009 konal bez zbytočných prietahov*“, pričom zo sťažnosti ani z jej príloh nie je zrejmé, o aké predbežné opatrenie by malo v danej veci ísť. Sťažovateľ sa zmieňuje iba o tom, že „*k prietahom sa vyjadril na pojednávaní dňa 29. marca 2011 otázkou na súd, aby súd uviedol akou formou zabezpečil náhradu škody, keď bolo pojednávanie opätovne odročené pre neúčast' obžalovaného a jeho advokáta. Za súd odpovedal predseda senátu, že návrh na predbežné opatrenie si sťažovateľ môže dať, ale po 14 rokoch už nie je náhrada škody reálna. Túto odpoveď zapisovateľka neuviedla, s čím sťažovateľ nesúhlasí, lebo postupom súdu je priebežne oslabované právo sťažovateľa na náhradu škody bez jeho zavinenia, čo nebolo zadokumentované.*“.

Sťažovateľ teda v podstate namieta, že okresný súd nezaznamenal jeho prednes do zápisnice z hlavného pojednávania.

Podľa § 60 ods. 1 Trestného poriadku o oprave a doplnení záznamu alebo zápisnice o hlavnom pojednávaní, verejnom zasadnutí a neverejnom zasadnutí a takisto o námietkach proti takejto zápisnici rozhoduje súd, o ktorého zápisnicu ide. Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná sťažnosť.

Keďže zo sťažnosti a z jej príloh nevyplýva, že sťažovateľ takto postupoval, nie je vzhľadom na princíp subsidiarity daná právomoc ústavného súdu o tejto námietke rozhodovať, a preto sa ňou nemohol zaoberať. Na základe toho bolo potrebné sťažnosť v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa uplatnených v petite jeho sťažnosti, ako aj o jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2011